ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 27.4.2022 г.
SWD(2022) 650 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО,

[…]

придружаващ

Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета

относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани на трети страни (преработен текст)

{COM(2022) 650 final} - {SEC(2022) 200 final} - {SWD(2022) 651 final}

Резюме

Законодателна инициатива за преразглеждане на Директивата за дългосрочно пребиваващите лица (работна програма на Комисията за 2021 г.)

А. Необходимост от действия

Защо? В какво се състои разглежданият проблем?

Основната цел на Директивата за дългосрочно пребиваващите лица е интегрирането на граждани на трети страни, които са трайно установени в държавите членки. Това е ключов елемент за насърчаване на икономическото и социалното сближаване — основна цел на ЕС. За тази цел директивата определя условията, при които граждани на трети страни, които законно и непрекъснато са пребивавали в държава членка, могат да получат „статут на дългосрочно пребиваващ в ЕС“. Въпреки това, както вече беше подчертано в проверката за пригодност в областта на законната миграция и доклада за прилагането от 2019 г., някои нерешени проблеми продължават да пречат на пълното постигане на целите на директивата. По-конкретно:

1) за много граждани на трети страни съществуват редица **пречки да получат статут на дългосрочно пребиваващ в ЕС**, поради което те не могат да се ползват от този статут, който дава възможност за интеграция в приемащото общество;
2) съществуват **пречки пред интеграцията на дългосрочно пребиваващите** поради липсата на яснота и последователност в правата, предоставени от статута на ЕС;
3) гражданите на трети страни с разрешения за дългосрочно пребиваване в ЕС са изправени пред редица **пречки при упражняването на правото си на движение и пребиваване в други държави членки**.

Какво се очаква да бъде постигнато с тази инициатива?

Общите цели на политиката на инициативата са:

1) да се гарантира, че миграционните потоци в ЕС се управляват ефективно чрез сближаване и хармонизиране на националното законодателство на държавите членки;
2) да се гарантира справедливо третиране на гражданите на трети страни, които пребивават законно в ЕС;
3) да се засилят конкурентоспособността и икономическият растеж на ЕС.

Конкретните цели на политиката съответстват на основните проблеми, посочени по-горе, и са насочени към:

1) създаване на по-съгласувана, ефикасна и справедлива система за получаване на статут на дългосрочно пребиваващ в ЕС;
2) улесняване на правото на дългосрочно пребиваващите да се движат и да пребивават в други държави членки (мобилност в рамките на ЕС);
3) подобряване на правата на дългосрочно пребиваващите и техните семейства.

Каква е добавената стойност на действия на равнището на ЕС?

Целта за подобряване на използването и ефективността на статута на дългосрочно пребиваващ в ЕС не може да бъде постигната самостоятелно от държавите членки. По-нататъшното подобряване на тези общи процедури изисква действия от страна на ЕС. Малко вероятно е проблемите, посочени по-горе, да изчезнат скоро и те са пряко свързани с действащите правни норми. По-специално ефективни правила относно мобилността в рамките на ЕС могат да бъдат определени само на равнището на ЕС.

Б. Решения

Какви законодателни и незаконодателни варианти на политиката са разгледани? Има ли предпочитан вариант? Защо?

В оценката на въздействието се оценяват **четири варианта** с различни нива на намеса на ЕС.

- **Вариант 1** включва **незаконодателни действия**, чиято цел е да се подобри начинът на прилагане на директивата и да се утвърди статутът на дългосрочно пребиваващ в ЕС.
- **Вариант 2** предвижда **целево преразглеждане на директивата** с цел да се гарантират еднакви условия с националните статути и да се подобрят правата на дългосрочно пребиваващите, включително мобилността в рамките на ЕС.

- **Вариант 3** предвижда **по-широко преразглеждане на директивата**, което включва мерките във вариант 2 и също така улеснява условията за получаване на статут на дългосрочно пребиваващ в ЕС.
- **Вариант 4** предвижда **основно законодателно преразглеждане на директивата**, с което се създава единен статут на постоянно пребиваващ в ЕС, премахват се националните схеми и се предоставя правото на свободно движение в рамките на ЕС на дългосрочно пребиваващите.

Предпочетеният вариант е **вариант 3**. Той ще допринесе за решаването на всички установени проблеми и ще подобри цялостното прилагане на директивата. Той има най-доброто социално и икономическо въздействие и е най-подходящият от политическа гледна точка вариант.

Кой подкрепя отделните варианти?

Европейският парламент подкрепя законодателно преразглеждане на директивата, което да обхване всички установени проблемни области. Някои **държави членки** изразиха загриженост относно законодателното преразглеждане на директивата, докато други са склонни да приемат промените във варианти 2 и 3. Всички държави членки се противопоставиха на основно преразглеждане. Повечето от консултираните **заинтересовани страни** (гражданското общество, икономическите и социалните партньори и експертите в областта на законната миграция) подкрепят мерките във варианти 2 и 3.

В. Въздействие на предпочитания вариант

Кои са основните ползи от предпочитания вариант?

Предпочитаният вариант включва много мерки, които ще отстранят повечето от установените недостатъци на директивата във всички проблемни области. Очаква се предпочитаният вариант да донесе социални и икономически ползи. Икономическите ползи се основават на предположенията, че повече граждани на трети страни ще имат достъп до статут на дългосрочно пребиваващ в ЕС със съответните права, както и че по-голям дял граждани на трети страни ще се преместят в друга държава членка. Това би довело до по-високи данъчни приходи като цяло, повишена производителност и разходи и подобрен икономически растеж. Предпочетеният вариант на политиката ще осигури по-голяма съгласуваност със съдебната практика на Съда на Европейския съюз.

И накрая, очаква се предпочитаният вариант да отговори най-добре на понякога различаващите се мнения на заинтересованите страни (вж. раздела по-горе), така че е най-осъществим от политическа гледна точка.

Кои са основните разходи, свързани с предпочитания вариант?

Прогнозните разходи за предпочетения вариант включват следните разходи за държавите членки:

- еднократни административни разходи: 781 000 EUR;
- повтарящи се административни разходи: 151 000 EUR;
- еднократни разходи за привеждане в съответствие: 452 000 EUR;
- повтарящи се разходи за привеждане в съответствие: 900 000 EUR.

Прогнозират се също така следните периодични икономии на разходи (средно всяка година):

- държави членки: 24 500 EUR;
- граждани на трети страни: 1 145 000 EUR;
- предприятия от ЕС: 112 700 EUR.

Как ще бъдат засегнати предприятията, малките и средните предприятия (МСП) и микропредприятията?

Предпочитаният вариант, и по-специално мерките за улесняване на мобилността в рамките на ЕС, ще бъде в полза на предприятията. Работодателите, и по-специално МСП, ще се възползват от достъпа до по-голям брой квалифицирани граждани на трети страни, които вече пребивават законно в ЕС.

Ще има ли значително въздействие върху националните бюджети и администрации?

Отговорните национални органи ще трябва да адаптират съществуващите процедури и да гарантират спазването на новите правила поради механизма за еднакви условия, изменените условия за придобиване на статут и мерките за мобилност в рамките на ЕС. Предпочетеният вариант обаче води до значително опростяване, което до известна степен компенсира административните разходи и разходите за привеждане в съответствие.

Ще има ли други значителни въздействия?

Предпочитаният вариант ще има положително въздействие върху гражданите на трети страни, които ще се извлекат ползи от мерките, въвеждащи еднакви условия. Те ще имат реален избор между разрешението за дългосрочно пребиваване в ЕС и националните разрешения за дългосрочно

пребиваване, ще могат по-лесно да изпълняват условията за получаване на статут на дългосрочно пребиваващ в ЕС и ще се ползват от засилени права, включително права на мобилност в рамките на ЕС, и възможности за кръгова миграция.
Г. Последващи действия
Кога ще се извърши преглед на политиката?
В член 24 от директивата вече са предвидени задължения за докладване, т.е. Комисията редовно да представя доклад относно прилагането на директивата в държавите членки и да предлага изменения, които счита за необходими. Този принцип ще се прилага и по отношение на промените в преразглеждането на директивата.